

Grundläggande granskning av kommunstyrelsen 2022

Vilhelmina kommun

Building a better
working world

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Denna granskning har således varit av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1.	Inledning	3
1.1.	Bakgrund	3
1.2.	Syfte och revisionsfrågor	3
1.3.	Avgränsning	3
1.4.	Revisionskriterier	3
1.5.	Genomförande	4
2.	Granskningsresultat	5
2.1.	Iakttagelser	5
2.2.	Övriga iakttagelser	6
3.	Sammanfattande bedömning	7

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bl. a. i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt god revisionsred (2022) ska den grundläggande granskningen vara inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsred, samt risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2022.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge underlag till revisorernas ansvarsprövning av kommunstyrelsen. Utifrån det har följande revisionsfrågor besvarats i granskningen:

Ändamålsenlighet

- ▶ Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av sin verksamhet?
- ▶ Har styrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av sin verksamhet?

Ekonomiskt tillfredställande

- ▶ Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomi?
- ▶ Har styrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av sin ekonomi?

Intern kontroll

- ▶ Har styrelsen säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser kommunstyrelsen och är främst avgränsad till år 2022. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av kommunallagen och god revisionsred 2022 samt kommuninterna styrdokument beskrivna nedan.

1.4.1. Reglemente för kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning enligt kommunstyrelsens reglemente antaget av kommunfullmäktige (2012). Styrelsens övriga uppgifter omfattar interna säkerhetsfrågor, IT-system och att kontinuerligt följa verksamheten i övriga nämnder. Kommunstyrelsen ansvarar även för bland annat sysselsättnings- och näringslivsfrågor och kommunens kultur- och fritidspolitik.

1.4.2. Kommunspecifik styrmodell

I årsplan med budget 2022 samt plan 2023–2025 återfinns kommunfullmäktiges vision:

"Vilhelmina ska utvecklas och vara en kommun med både livskraft och framtidstro"

För att uppnå visionen beskriver kommunfullmäktiges styrmodell vissa perspektiv med riktlinjer för hur visionen ska uppnås:

- Tillgänglighet
Riktlinjer: gott värdskap, hög tillgänglighet och professionalism är värden som ska genomsyra all verksamhet. Transparens/insyn, öppenhet, delaktighet, för alla, snabbt och enkelt, tillgång till utbildning, snabb etablering av nyanlända, minska ut-
anförskap
- Trygghet
Riktlinjer: Valfärd, socialt skyddsnät, myndighetsutövning, fysisk miljö, säkerhet, krisberedskap
- Effektivitet
Riktlinjer: utifrån invånarnas/kundernas, forskning, beprövad vetenskap och kunskapsbaserade perspektiv utveckla kvaliteten på (valfärds)tjänsterna, digitalisera det som går att digitalisera.
- Samhällsutveckling
Riktlinjer: Bibehålla och utveckla ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle

Styrmodellen innehåller inte några specifika instruktioner om hur kommunfullmäktiges perspektiv och riktlinjer ska beaktas av kommunstyrelse och nämnder.

1.4.3. Reglemente för intern kontroll

Enligt kommunfullmäktiges fastställda reglemente för intern kontroll (2012) har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret att se till att det finns en fungerande intern kontroll i kommunen. I enlighet med reglementet ska kommunstyrelsen årligen säkerställa att det bedrivs en god internkontroll i nämnderna. Nämnder ska i sin tur rapportera till kommunstyrelsen sitt arbete med internkontrollplanen. I reglementet framgår att nämnder/styrelsen ska regelbundet genomföra en riskanalys och riskbedömning för sin verksamhet och upprätta en internkontrollplan senast i januari månad.

1.5. Genomförande

Granskningen har genomförts genom löpande insamling av fakta och iakttagelser (till exempel via styrelsens protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut).

2. Granskningsresultat

2.1. Iakttagelser

I nedanstående tabell sammanställs våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Styrning och uppföljning av verksamhet		
Beslutat om verksamhetsmål utifrån kommunfullmäktiges övergripande mål	—	Vi har inom granskningen tagit del av verksamhetsmål i en verksamhetsplan som inte har beslutats i styrelsen. Vidare saknas det mål med koppling till kommunfullmäktiges riktlinjer inom samhällsutveckling.
Beslutat om indikatorer för att mäta måluppfyllelsen	✗	Kommunstyrelsen har inte beslutat om indikatorer för att mäta måluppfyllelsen.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en delårsrapport	—	2022-09-20 §170. Uppföljning omfattar verksamhet men inte måluppfyllelse.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en årsrapport	✓	2023-04-04. Enligt kommunstyrelsens årsrapport har samtliga mål uppnåtts.
När måluppfyllelse avseende verksamhet	✓	2023-04-04.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende verksamhet	ET	Årsredovisningen visar god måluppfyllelse för de verksamhetsmässiga målen.
Styrning och uppföljning av ekonomi		
Upprättat en budget för innevarande år inom tilldelad ram	✓	2021-11-23 §194. Kommunstyrelsen har fastställt en detaljbudget inom tilldelad ram från fullmäktige.
Följt upp ekonomin i en delårsrapport	✓	2022-09-20 §170. Enligt uppföljningen visar prognosen en budgetöverskridande med -8,9 mnkr (7%) per augusti. Av delårsrapporten framgår prognos för årets utfall.
Följt upp ekonomin i en årsrapport	✓	2023-04-04.
När måluppfyllelse avseende ekonomi	✓	2023-04-04. Styrelsen redovisar ett överskott mot budget med 6,4 mnkr.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	ET	Styrelsen visar ett positivt resultat för helåret.
Intern kontroll		
Värderat identifierade risker	✗	Kommunstyrelsen har inte identifierat och värderat risker för 2022.
Beslutat om internkontrollplan	✗	Den senaste internkontrollplanen beslutades 2012.

Internkontrollplanen tydliggör - vilka risker som ska kontrolleras - kontrollmetod - vem som är ansvarig för kontroll	✘	Styrelsens interna kontrollplan har inte reviderats sedan 2012.
Följt upp internkontrollplanen	✘	Styrelsen har inte gjort en slutlig uppföljning av sin interna kontrollplan.
Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	ET	Går inte att bedöma om åtgärder föreligger då uppföljning inte genomförts.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, = viss avvikelse, ✘ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.2. Övriga iakttagelser:

Kommunfullmäktige beslutade under 2020 att en ny nämndsorganisation skulle träda i funktion när den nya mandatperioden skulle börja. I oktober 2022 kom beslutet från kommunfullmäktige att kommunstyrelsen ska få tre utskott under sig: allmänna utskottet, socialutskottet och utbildnings- och arbetsmarknadsutskottet vars uppgifter tidigare sköts av egna nämnder i kommunen.

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen delvis har säkerställt en tillräcklig styrning och uppföljning av verksamhet. Kommunstyrelsens styrning och uppföljning av ekonomi bedömer vi som tillräcklig. Vidare bedömer vi att kommunstyrelsen inte har säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
<i>Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?</i>	Delvis	Verksamhetsplan har inte antagits av kommunstyrelsen. Vi har inom ramen för granskningen tagit del av en separat bilaga med mål som gäller för kommunstyrelsens verksamhet.
<i>Har styrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?</i>	Delvis	Kommunstyrelsen följer inte upp måluppfyllelse av mål i sin delårsrapport, däremot följs de upp i en årsredovisning. Årsrapporten visar att styrelsen bedömer att alla mål uppnås.
<i>Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?</i>	Ja	Kommunstyrelsen har antagit en budget inom tilldelad ram och redovisar ett överskott vid slutåret.
<i>Har styrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?</i>	Ja	Kommunstyrelsen har följt upp sin ekonomi vid delårsrapport och i en årsredovisning.
<i>Har styrelsen säkerställt en tillräcklig intern kontroll?</i>	Nej	Kommunstyrelsen har inte fastställt en internkontrollplan för 2022. Den internkontrollplan som vi inom granskningen erhållit beslutades 2012, och har inte följts upp under 2022.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Besluta om mål och säkerställ uppföljning av dessa i en delårsrapport i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer
- ▶ Upprätta former för internkontroll genom att årligen identifiera och värdera risker, fastställa en internkontrollplan samt säkerställa att det finns en god internkontroll i samtliga nämnder i kommunen i enlighet med kommunfullmäktiges reglemente för internkontroll

Vilhelmina maj 2023

Karla Escobar
Projektmedarbetare, EY

Christer Marklund
Certifierad kommunal yrkesrevisor och
uppdragsledare, EY